

KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET
Postboks 8112 DEP

0032 OSLO

Dato: 04.03.2024
Saksref: 202318706-4
Deres ref.: 23/5872-1
Side: 1 / 3

Vår saksbehandler: Lars Tore Fredriksen
Telefon:
Mobil: +4791853186
E-post: Lars.Tore.Fredriksen@banenor.no

HØRING AV FORSLAG TIL NY LOV OM STATSFORETAK - HØRINGSSVAR FRA BANE NOR

Vi viser til ovennevnte høring fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) av 4. desember 2023.

Bane NOR er enig med KKD i at både samfunnsutviklingen og utviklingen innenfor selskapsretten gjør det naturlig med en revisjon av statsforetaksloven, og at det er hensiktsmessig at denne revisjonen gjennomføres gjennom en ny lov.

Bane NOR merker seg at forslaget ikke i nevneverdig grad endrer de rammevilkår som foretaket allerede er underlagt i gjeldende statsforetakslov. Endringene som foreslås, antas derfor ikke å få konsekvenser for Bane NOR som ikke lar seg håndtere innenfor rammene av administrative tilpasninger. Merk imidlertid at Bane NOR stiller spørsmål ved om lovutkastets regulering av transaksjoner mellom staten og foretaket, kan få utilsiktede virkninger.

Vi har på denne bakgrunn begrenset våre merknader til de forhold som KKD særlig ber om en tilbakemelding på, men slik at vi også kommenterer enkelte andre forhold. Merknadene våre følger rekkefølgen i høringsnotatet.

1 Stiftelse av statsforetak – redegjørelse for innskudd i andre formuesverdier enn penger

Det bes om innspill på om det kan være behov for å gi reglene om redegjørelse i aksjeloven § 2-6 tilsvarende anvendelse, alternativt at det tas inn en mer tilpasset regulering av dette, jf. lovutkastets § 2-4.

Bane NOR har ingen bestemt oppfatning på dette punkt, utover at reguleringen i lovutkastets § 2-4 fremstår som en noe mer spisset og hensiktsmessig regulering av forholdet enn alternativet med en generell henvisning til aksjelovens § 2-6.

2 Forhøyelse av innskuddskapitalen ved nyinnbetaling – forslagsrett og informasjonsplikt

Det foreslås at styret skal kunne foreslå forhøyelse av innskuddskapitalen ved nyinnbetaling, at et slikt forslag skal være begrunnet. Videre foreslås – uavhengig av forslagsretten - at styret skal ha

en forpliktelse til å sørge for utarbeidelse av en redegjørelse for verdivurderingen av innskuddet dersom innskudd skal være i annet enn penger.

KKD ber om innspill på om det er formålstjenlig at styret skal ha slik forslagsrett og informasjonsplikt som departementet foreslår.

Bane NOR deler KKD's vurderinger slik disse fremkommer i høringsnotatet, og vi har ikke noe ytterligere å bemerke.

3 Medvirkningsansvar for ulovlig utdeling/utbytte

KKD's vurdering er at det ikke behov for en regulering tilsvarende aksjelovens om at den som medvirker til ulovlig utdeling på visse vilkår er ansvarlig for at utdelingen tilbakeføres til selskapet. Dette fordi staten i alle tilfelle vil være mottaker. Det bes likevel om innspill på behovet for en slik regulering.

Bane NOR deler KKD's vurdering og ser ikke det praktiske behovet for en regulering på dette punkt.

4 Regulering av avtaler med nærstående – terskelverdi

Det foreslås å ta inn en bestemmelse basert på tilsvarende regulering i aksjeloven § 3-8. Det bes i forlengelsen om innspill på hvilken terskelverdi som bør gjelde for statsforetak. Grunnen er at den høye balansesummen til noen statsforetak gjør at en terskelverdi på aksjelovens grense på 2,5% av balansesummen blir veldig høy i regnet i kroner.

Bane NORs deler KKD's oppfatning om at den høye balansesummen til noen statsforetak, Bane NOR inkludert, gjør at avtaler må ha en meget høy verdi for å bli omfattet av bestemmelsen. Dette kan tilsi at terskelverdien bør settes lavere enn i aksjeloven, uten at vi vil foreslå noen bestemt terskelverdi.

Uavhengig av spørsmålet om størrelsen på terskelverdi, reiser vi spørsmål om hvor hensiktsmessig det er med en regulering av nærstående i statsforetaksloven. Vi viser i denne forbindelse til utredningen fra BAHN på dette punkt. I tillegg viser vi til det handlingsrom det enkelte eierdepartementet har til å regulere denne type problemstillinger i statsforetakenes vedtekter på en måte som er tilpasset det enkelte statsforetak.

5 Transaksjoner mellom statsforetak og staten

I forlengelsen av at det foreslås at konserninterne transaksjoner skal reguleres tilsvarende som i aksjeloven § 3-9 første og annet ledd, foreslås det også regelen i § 3-9 første ledd skal gjelde for transaksjoner mellom foretaket og staten. Dette innebærer således at transaksjoner mellom staten og statsforetaket skal skje på forretningsmessige vilkår.

Etter Bane NORs oppfatning kan et lovkrav om at alle transaksjoner mellom staten og statsforetaket skal skje på forretningsmessige vilkår, få uklare implikasjoner for finansieringsmodellen til Bane NOR, avtaleverket Bane NOR har med Samferdselsdepartementet (SD) og Jernbanedirektoratet (JDIR), samt «styringstriangelet» (SD-JDIR-Bane NOR) generelt.

Dette fordi samfunnsoppdraget til Bane NOR gjør at reguleringene i avtaleverket med staten og styringssignaler som Bane NOR mottar fra staten, også er motivert av andre forhold enn de forretningsmessige. Det vises i den forbindelse til begrunnelse for statlig eierskap og statens mål

som eier, jf Statens eierskapsmelding, Meld. St. 6 (2022 – 2023), samt vedtekter for det enkelte statsforetak, hvor både hensyn til sikkerhet og bærekraft er forhold som fremheves.

Bane NOR anbefaler derfor at mulige implikasjoner av en slik regulering utredes nærmere, alternativt at foreslått regulering ikke inntas i endelig forslag til ny lov.

6 Åpenhet rundt godtgjørelse til ledende personer

KKD vurderer at det ikke er behov for å ta inn en lovregulering om dette siden dette allerede er innarbeidet i alle statsforetakenes vedtekter, men ber likevel om høringsinstansenes syn på dette.

Bane NOR deler KKDs vurdering.

7 Oversendelse av styreprotokoller til eierdepartement

KKD foreslår å videreføre bestemmelsen i dagens lov, men ber om innspill på dette.

Etter Bane NORs oppfatning er det mest naturlig at vårt eierdepartementet (SD) uttaler seg om behovet for oversendelse av styreprotokoller.

Bane NOR opplever for øvrig at forpliktelsen til å oversende styreprotokoller ikke reiser spesielle problemstillinger hverken av administrativ eller annen art, med unntak av fristen for oversendelse, som er omtalt i avsnittet nedenfor.

Fristen på 14 dager for oversendelse av styreprotokollen til eierdepartementet, er foreslått videreført i lovutkastet § 5-28 fjerde ledd. Etter vår oppfatning er denne fristen ikke tilpasset styrets arbeidsmåte, der protollen fra foregående styremøte godkjennes påfølgende styremøte, og deretter signeres og oversendes til departementet. Det oppfattes også som praksis under gjeldende lov at eierdepartementet aksepterer at oversendelsen er tilpasset tidspunktet for det styremøtet som godkjenner protokollen fra foregående styremøte.

Det foreslås derfor at fristen for oversendelse bedre tilpasses arbeidsmåten til styrene.

8 Forbud mot å ta imot gaver mv.

Forbudet mot gaver mv i gjeldende lov foreslås i det vesentlige videreført i den nye loven, men KKD ber om innspill på behovet for en slik regulering.

Bane NOR kan ikke se at det er et stort praktisk behov for en lovregulering på dette punkt, og denne typen problemstillinger er uansett godt ivaretatt i Bane NORs etiske regelverk.

Med vennlig hilsen

Lars Tore Fredriksen
advokat/avdelingsleder
Konsernjuridisk